

15 МАРТ - СВЕТОВЕН ДЕН НА ПОТРЕБИТЕЛЯ

Денят 15 март е определен в памет на американския президент Джон Ф. Кенеди, който в своя реч на 15 март 1963 г. обявява пред Сената идеята си за Закон за защита на потребителите. На този ден преди 55 години за първи път са формулирани основните права на потребителите:

- Правото на безопасност.
- Правото на информация.
- Правото на избор.
- Правото да бъдеш чул.

На 9 април 1985 година, Общото събрание на Организацията на обединените нации одобрява идеята денят да стане Световен ден за защита на потребителите. За първи път Световният ден на потребителите се отбелязва на 15 март 1983 г. и оттогава се превръща във важна дата за всички организации и институции, ангажирани със защита правата на потребителите. В България се чества от 1991 г.

През годините с развитието на икономиката, глобализацията, отварянето на границите на държавите и свободното движение на стоки и услуги, нараства и значението на потребителската защита.

Гарантирането на безопасността и правата на потребителите е приоритет във всички политики на ЕС. Политиката на ЕС за потребителите има четири основни цели:

- защита от опасни продукти;
- ясна, точна и последователна информация;
- достъп до бързи и ефикасни начини за решаване на спорове с търговци и търговците да спазват правата на потребителя
- правата на потребителя да са в крак с икономическите и обществените промени.

Европейската политика за потребителите представлява партньорство между ЕС, неговите държави членки и неговите граждани. Тя се базира на два основни принципа, посочени в Договора за функционирането на Европейския съюз:

- на равнището на ЕС трябва да се предприемат широк набор от действия за защита на здравето, безопасността и икономическите интереси на потребителите и за утвърждаване на правото им на информация и образование;
- изискванията за защита на потребителите трябва да се вземат под внимание при определянето и осъществяването на другите политики и дейности на ЕС.

От 1975 г., когато са приети първите мерки, насочени към потребителите, ЕС постоянно работи за осигуряването на високо ниво на защита на здравето и безопасността на всички потребители в Съюза – от момента на производство на даден продукт до крайната му употреба у дома.

Ако в държава от ЕС бъдат открити продукти, които представляват сериозен риск за здравето или безопасността на потребителите, тя уведомява Европейската комисия чрез системата на ЕС за бърз обмен на информация (RAPEX).

Благодарение на наличието на строги правила дефектните продукти се изтеглят от пазара. Всяка година ЕС получава над 2000 уведомления за опасни продукти. Повечето от тях са за играчки, дрехи и текстилни изделия (например разхлабени връзки на детски облекла или токсични вещества в тапицерии).

Политиката на ЕС гарантира високо равнище на безопасност на потребителите в много области. Съществуват високи стандарти за безопасност за играчките, електрическите уреди, козметичните продукти, фармацевтичните изделия, храните, запалките, личните предпазни средства, машините и плавателните съдове за отдых.

ЕС защитава интересите на потребителите и в по-широк смисъл в области като:

- лоялни търговски практики;
- заблуждаващи реклами и реклами, с които се дискредитират конкурентни марки (сравнителна реклама);
- указване на цените и етикетиране;
- неравноправни договорни клаузи;
- продажба от разстояние и по домовете;
- временно ползване на недвижима собственост и туристически пакети;
- права на пътуващите на почивка или по работа.

Всички права и редица други са гарантирани за потребителите от Европейския съюз посредством развитието на нормативната база и действащи контролни органи. Тяхната реализация е подпомогната от усилията на неправителствени организации и браншови сдружения.

Източници:

<https://www.kzp.bg>;

<https://www.obekti.bg>

<https://publications.europa.eu/bg>

Европейски информационен център – Европа Директно, Велико Търново

пл. Център №2, ВТУ "Св.св. Кирил и Методий", Корпус 5, каб. 510

П.К. 345

5000 Велико Търново

Тел +359 62 605060

europedirectvt@europeinfocentre.bg

www.europeinfocentre.bg

Този проект се реализира от Европейски информационен център – Велико Търново с финансовата подкрепа на Европейския съюз. Информацията и мненията, публикувани тук, не отразяват задължително официалните становища на Съюза.